

A Szent Vér és az engesztelés

A Szent Vér tisztelet az Egyházban és Magyarországon

Jézus Szent Vérének a tisztelete olyan régi, mint az engesztelés. A Szűzanya volt az első engesztelő, aki egy volt Szent Fiával értünk való engesztelő szenvedésében és kereszthalálában. A Szűzanya ott volt a kereszttúton és a kereszt alatt állva segítette, erősítette Szent Fiát, hogy el tudja viselni a rettenetes kínokat. A Szűzanya fogta fel, törölte fel Jézus kihulló vérét - az Emmerick Katalin látomásai alapján készült Passio c. film szerint már a megosorozáskor is.

Egy ősi hagyomány szerint Arimateai József a Golgotán fölfogta az Utolsó vacsora drágakövekel díszített edényébe a Krisztus oldalából kifolyó vér egy részét. Ez volt a grál. Köréje szövődtek a középkori írásokban a Grál mondák.

Nagy Károly uralkodása idején az egyéb Krisztus-ereklyék mellett Jeruzsálemből ezt a kelyhet is Nyugatra hozták.

A 13 - 14. századi Európa népi vallásosságának egyik sajátos megnyilvánulása volt az Úr Jézus Szent Vérének mély tisztelete. E tisztelet gyökerei a keresztes hadjáratok idejére nyúlnak vissza, amikor számtalan Jézus személyéhez kapcsolódó ereklye került a Szentföldről Európába. A keresztes hadjáratok egyik nagy szorgalmazója Szent Bernát volt, aki prédikációiban gyakran hivatkozik Jézus értünk ontott szent vérére. Egy századdal később Sienai Szent Katalin is a Szent vér tiszteletének nagy terjesztője volt

A IV. Lateráni és a Konstanzi zsinat is nagy mértékben előmozdította a Szent Vér tiszteletét. Ennek előzménye az volt, hogy a korszak eretnekségei - amelyek a reformáció előzményeinek is felfoghatók - támadták, vagy megkérdőjelezték Jézusnak az Eucharisztiaiban való jelenlétét. Nem véletlen tehát, hogy a IV. Lateráni és a Konstanzi zsinat is részletesen foglalkozott az átváltoztatás kérdésével, és kimondta, hogy Jézus Krisztus mind a két szín alatt valószínűleg jelen van. Ekkor terjedt el az a szokás is, hogy a pap a misében az átváltoztatott ostyát és a kelyhet a magasba emeli, vagyis az Úrfelmutatás. A pápák búcsúkkal is ösztönözték a híveket, hogy kísérik az Oltáriszentséget, például ha a pap azt a beteghez viszi.

A Szent vér tiszteletet elősegítették az eucharisztikus csodák is. Miért történtek ezek az eucharisztikus csodák? Mik a kiváltó okaik? Négy okot lehet felsorolni:

- Jézusnak a szentostyában való valószínűség jelenlétében való kételkedés.
- A szentostya ellopása és mágikus célokra való használata.
- A szentostyával való szándékos tiszteletlenség.
- Hozzátehetjük ehhez napjainkban a szentostya szándékos meggyalázását sátánista összejöveteleken, ill. sátánisták által épített kultuszhelyeken.

Krisztus Szent teste és vére ünnepének, vagyis az Úrnapjának a bevezetését is egy ilyen eucharisztikus csoda előzte meg. Egy cseh pap kételkedett abban, hogy Jézus valóban megjelenik az Oltáriszentségben. Rómába zarándokolt, hogy ott kételyeitől megszabaduljon. Onnan visszafelé jövet Bolsenában mutatott be misét. Véletlenül fellökte a kelyhet, és korporálén nem bor nyomai voltak láthatók, hanem vérfoltok, amelyek a Vera icon, Krisztus arcának a vonásait vette fel. IV. Orbán pápa megvizsgáltatta az esetet. A korporálét és az ostyát az Orvieto dómába vitette. Ennek és más eucharisztikus csodák, látomások hatására és Aquinoi Szent Tamás szorgalmazására vezette be az Egyházban az Úrnapja ünnepét. Aquinoi Szent Tamásra bízta eme ünnep liturgikus szövegeinek az összeállítását.

A 13. század folyamán keletkeztek a Szent Vér kegyhelyek Nyugat-Európában, amelyek virágkorukat a 14. században érték. Magyarországon pedig a 15. században.

Magyarországon tíz Szent Vér ereklyéről tudunk, ennyiről maradtak fenn történeti források. Tehát legalább 10 Szent Vér zarándokhely volt. Középkori búcsújáró helyeink között Szent

Vér-ereklyével rendelkezett Pécs, Vasvár, Győr, Kassa, Szeged, Ludberg (Horváto.), Garamszentbenedek és Bába.

A bábai Szent Vér búcsújáró hely

Ezek közül leghíresebb és legjobban dokumentált szent vér zarándokhely Bátán található, amely Mohács közelében van. Ebben az évben, október 3-án rendeztek ott 600 éves ünnepségeket, ahol a szentmisét tizenegynéhány nemcsak magyarországi, hanem a szomszéd országokból (Erdélyből, Kárpátaljáról, Felvidékről) való püspök és vagy 30 pap koncelebrálta több busznyai és gyalogos zarándok részvételével. Eucharisztikus csoda történt itt valamikor a 14. század végén. 1415-ben már közismert volt, tehát jelenleg több mint 600 éves. Bencés apátságban őriztek itt egy szent vér ereklyét. 1434-ben, amikor Bába pápai búcsú kiváltságot kapott, azt a Rómában tartózkodó Zsigmond király kérte IV. Jenő pápától a Szent Vér kegyhelyet felkereső hívek számára. A pápai bullából megtudjuk, hogy Bátán „Krisztusnak az Oltáriszentségből kiömlő Vére és a szentek számtalan ereklyéje van, s Úrnapján a Szent Vért és az ereklyéket a népnek nyilvánosan felmutatják, melynek látására csodálatos népsokaság özönlik...” Egy mási történeti forrásból, Ransanus püspök leírásából még részletesebb információink vannak az ereklyéről. Elmondja, hogy a bábai bencés monostor „nagy hírnévnek örvend a feltűnő csoda révén, mert a Szentostyában Krisztus Vére testének kis részecskéjével együtt látható, amint ezt igen sokan állítják, akik látták.” Kapisztrán Szent János szentéavatási anyagában pedig az olvashatjuk, hogy itt "Krisztus vérző testét mutatják a népnek".

A Hunyadiak korában és a Mohácsi vész előtt élte a kegyhely a virágkorát. A kegyhelyre a történelmi Magyarország minden szegletéből érkeztek zarándokok az idők folyamán. Virágkorában, Nagy Lajostól II. Lajosig, majd minden magyar uralkodó megfordult itt. Mátyás király hatszor, Zsigmond nyolc alkalommal tette tiszteletét a Szent Vér előtt

1526-ban a mohácsi csata előtti napokban a püspöki kar nagy része Bátán volt. Onnan mentek a tragikus kimenetelő csatába, ahol kionván vérüket mind elestek. A mohácsi csatában elesett királyunk II. Lajos kétszer is itt várta be késlekedő seregét. Először 1521-ben, majd 1526-ban, amikor a mohácsi csata előtt több napot töltött Bátán. A csata előtt utolsó gyónását és szentáldozását is itt végezte.

A kegyhelyet 1539-ben a török hódítók elpusztították, de a város addigi jelentőségét jól példázza az alábbi, épp a török pusztítást leíró forrás: „A törökök prédára hányták egy Bába nevű város minden lakosát, körülbelül 10.000 embert. Ebben a városban nagy híre volt Krisztus csodás vérenek” –jegyezte föl naplójába Aleander pápai nuncius 1539. július 26-án, tehát az eseménnyel egy időben.

E tragikus esemény négy századik évfordulóján, 1939-ben erősítették meg újra a zarándokhelyet azzal, hogy új, neoromán stílusú kegytemplomot építettek itt, amely azóta is várja a zarándokokat. Ebben volt az október 3.-ai említett zarándoklat.

Miért engedte meg Isten, hogy elpusztuljon nemcsak Bába, hanem a többi magyarországi szent vér kegyhely? Ezt a kérdést gúnyos formában már abban a korban feltették a Magyarországon is éppen elterjedő reformáció képviselői. Erdélyben lutheranizmussal vádolták Scholtz György vajdahunyadi várnagyot, aki szidta a szenteket, s gyakran hallották tőle, hogy rablónak nevezte őket. Egy tanúkihallgatási jegyzőkönyv szerint ezt nyilatkozta: „Hol vannak azok a rablók? Alaimzsnás Szent János, Kapisztrán Szent János és más magyarországi szentek? Ha szentek miért nem védelmezik meg Budát és Magyarországot a töröktől? És hol van az a bábai Szent Vér? Miért engedte meg az a bálvány, hogy felélessék és elpusztítsák helyét és Magyarországot, ha valóban szent?” Székhárosi Horvát András a hitújítás jeles költője pedig együtt említi Bátát a legjelentősebb európai és magyar kegyhelyekkel, természetesen gúnyolva a katolikus búcsújárás szokását.

A reformáció részben éppen a búcsúk, búcsújárás akkori szokásai ellen indult. Voltak, lehettek benne olyan elemek, amelyek túlzások voltak. De az alapgondolat, Jézus szent testének és vérének tisztele, imádása, annak áldozat jellege, az egyház szentségi jellege a katolikus hit legfőbb belső titkait alkotják. A reformáció éppen ezeket támadta: Jézus Kristus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben és a többi szentségben.

E kérdés valóban feltehető, hogy miért engedte meg Isten, hogy a török elfoglalja Budát, Magyarországot, azokat a helyeket, ahol tisztelték Jézus szent vérének. Hasonló kérdés ehhez, hogy miért engedte meg Isten az Ószövetségben a Templom elfoglalását, a választott nép fogságba hurcolását? Miért engedte meg Jézus halálát, az Ő követőinek az üldözését, a vértanúk halálát? Miért engedte meg a reformációt? Miért engedi meg a rossz működését a világban? Ha hozzá tesszük ezeket a kérdéseket is, közelebb kerülhetünk a válaszhoz.

Senki sem bízhatja el magát, hogy Isten köteles lenne őt megvédeni. Ez a földi élet nem a legnagyobb érték. Isten Szent Fia szenvedésével, halálával váltotta meg az emberiséget. A világban minden szenvedésnek, akár a Megváltó előtt, akár utána, csak akkor nyer értelmet, ha az egyesítve van Krisztus szenvedésével. Ezáltal folytatja Isten a megváltás művét, újjáteremtő művét, mindeneket újjáteremtő művét.

A reformáció hatása a Szent Vér tiszteletre

A középkor alapvetően vallásos volt, az újkorban túlzottan az értelmére támaszkodik az ember. Az újkor ember gy csomó mindent, ami addig természetes volt, elkezd megkérdőjelezni. Elpusztulnak, pusztulásnak indulnak olyan értékek, amiket a középkor természetesnek tartott, köztük van a szentek- és a szent vér tisztelete is. Az értelem helyett a szívével jobban megérzi az ember az igazi értékeket. A Jézus Szíve tisztelet, a Szent Vér tisztelet, a Szereteláng, a Szentségimádás, az Oltáriszentség tisztelet ellentétesek a felvilágosult vallásossággal, amelynek egyik első megnyilvánulása volt a reformáció.

Keserves szenvedések útján fedezi fel újra az ember a számára létfontosságú értékeket. Erre számtalan példát lehet hozni a történelemből. A Jézus Drága vérére nevezett szerzetesrend, amelynek alapítója Buffalo Gáspár, akkor jött létre, amikor Napoleon meghódította a pápai államot is, és magát a pápát is fogságba hurcolta. Csak érdekességként jegyzem meg, hogy fogságából magyar huszárok szabadították ki.

Az engesztelés, bár a magyarság fő hivatása, igazán mégis a nehéz történelmi időkben kapott nagyobb lendületet. Így a tatárjárás idején, a mohamedán veszély közeledtével. Bátán ekkor élte a Szent vér kegyhely a virágkorát. Azután a mohamedán török uralom idején, majd a II. világháborút megelőzően, alatt, és azt követően a kommunista uralom idején. És napjainkban az új világméretű mohamedán invázió idején, az Antikrisztus eljövételének az árnyékában. Pontosan, mivel egy ilyen korban, mivel ebben a korban élünk, ezért van szükség az engesztelésre, Jézus Drága vérének a tiszteletére.

„Az engesztelés művénél nagyobbra nem tudlak meghívni titeket” – olvassuk a nigériai Barnabásnál. Ezért a mi személyes hivatásunk, küldetésünk és a magyar nemzet hivatása is az engesztelés. Akár a vérünk kiontásáig, akár az életünk árán is.

Bocsa József Sch.P.

(9. Kiengesztelődési Találkozó, Vác, 2015.10.24.)